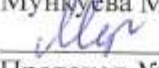

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ № 1»

РАССМОТРЕНО:
МО учителей бурятского
языка и литературы
Руководитель МО
Мункуева М.Б.

Протокол № 11
от «22» мая 2023 г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам.директора по УВР

Цыбикова Д.Д.
Протокол № 1
от «30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО:
Директор ГБОУ
«РБНЛИ № 1»

Июинжонов Б.Б.
Приказ № 7
от «30» 08 2023 г.

**РАБОЧАЯ
ПРОГРАММА**

учебного предмета
«Буряад литература»

для класса 11 «г» и «т» общего
образования
на 2023-2024 учебный год

Составитель: Осорова Э.Н.,
учитель бурятского языка и литературы

Улан-Удэ, 2023

1.Тайлбари бэшэг

Тус хүтэлбэри Уласай болбосоролой Федеральна стандарт, Буряад Уласай хуралсалай болон эрдэм ухаанай яаманай туршалгын хүтэлбэри, 2020 ондо хэблэгдэһэн хуралсалай согсолбори (хуралсалай ном болон хрестомати) дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида *түрэл буряад уран зохёол* хуралсалай предмет боложо үзэгдэнэ.

Хүтэлбэри иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, хуралсалай-тематическа түсэб, хүтэлбэрийн байгуулга ба удха, календарно-тематическа түсэб, хурагшадай мэдэсэ шадабариин гол эрилтэнүүд, хуралсалай методическа хангалга, хабсаргалта.

11-дэхи классай хрестомати дотор XX зуун жэлэй буряад үндэһэн уран зохёолой алтан жасада ороһон зохёолнууд оруулагдажа, хурагшадай һонирхол татаха, бодомжолжо хуралгада түлхисэ, зэмсэг арга болохо. Уншагдаха зохёолнууд түрэл буряад уран зохёолой хүгжэлтыень харуулха, хурагшадай наһанайнь хэмжүүрэй асуудалнуудта болон эрилтэнүүдтэ болбосорһон харюу үгэхэ, уран зохёолой болон уран зохёолшын уран һайханай юртэмсэ дүүрэнээр харуулха, тэрэнэй түлөө зохёол шэнжэлжэ, бусад зохёолнуудтай сасуулжа шадаха зорилготойгоор шэлэгдэжэ абтанхай юм. Зохёолнуудые шудалалга түүхын ёһо баримталан табигдаа.

1) XX зуун жэлэй 1-дэхи хахадһаа мүнөө үе хүрэтэр бэшэгдэһэн зохёолнууд хуралсалай ном ба хрестомати дотор һубарин оруулагданхай.

2) Зохёолнуудай бэшэгдэһэн шата мүн баримталагданги (периодизаци).

3) Хэшээл үнгэргэхэдөө хэрэглэхэ онол аргууд: интегрированна хэшээлнүүд, шүүмжэлэн бодожо үзэлгын, үрэ дүнтэйгөөр уншалгын, шэнжэлэлгын технологи, бодол хүгжөөлгын эрдэмэй, проблемнэ ситуаци байгуулха аргууд, педагогическа мастерской үнгэргэхэ технологи г.м.

4) Творческо практикумууд мүн хараалагданхай.

Ахамад классуудта түрэл буряад уран зохёол заахадаа, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхын бодото ушарнуудай хоорондохолбоондо, проблемэнүүдтэ, илангаяа моральна удхатай асуудалнуудые тобойлгон илгажа, хурагшадай анхарал хандуулха шухала. X-XI классуудай литературынын курс монографическа ба обзорно темэнүүдые үзэхөөр хараална. Хурагшад буряадайнгаа элитэ уран зохёолнуудтай танилсаха аргатай, тэдэнэй литературынын хүгжэлтэдэ ямар һуури эзэлдэг, ямар онсо удха, шанар оруулһые ойлгожо абана.

Литературын теориин ойлгосонуудыг хурагшад V-VII классуудта шудалжа эхилээд, VIII-IX классуудта үргэлжлүүлнэ, хүгжөөнэ. X-XI классуудта бүри орёо ойлгосонуудтай танилсана. Эндэ литературна тип, литературна шэглэл, арадша ёһо реализм, психологизм гэхэн литературын гол уран методтэй танилсажа шудална. Литературна ойлгосонуудыг удаа дараалан, шата шатаарнь, хоорондонь холбоотойгоор хурагшадай ухаанда бүрилдүүлхэ юм.

Нуралсалай бусад предметүүдтэй холбоон

Буряад, ород, англи хэлэнүүд. Эдэ хэшээлнүүдтэ хурагшадай хэлэжэ, хөөрэжэ, уншажа, найруулга ба зохёолго бэшэжэ шадаха дүршэлынэ үргэдхэлгэ. Зохёолго бэшэлгэ. Хэрэгтэй материал суглуулалгаар, шэлэн абалгаар гуримтай болголго, орёо түсэб табюулга; эпическэ зохёолой тусхай хэхэгэй текстын удхаар тобшо, түүбэри удхатай найруулга бэшэлгэ үргэлжлүүлэлгэ, хүнэй хэхэн хэрэг, ажал, үйлэ тушаа зохёолго бэшэлгэ, байгаалиин үзэгдэл тухай, гэр байра соохи оршон тойрониё зураглан зохёолго бэшүүлэлгэ.

2. Нуралсалай-тематическа түсэб¹

№	Уншаха зохёолнууд	Саг
1.	Буряад уран зохёолой хүгжэлтын шатанууд.	1
	XX ЗУУН ЖЭЛЭЙ 1-дэхи ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ	
2.	Б. Барадинай уран найханай юртэмсэ. «Ехэ удаган абжаа» гэхэн түүхэтэ трагеди.	2
3.	Б. Базароной ба Ц. Цымпилоной уран найханай юртэмсэ. «Улаалзай» болон «Буряад басаганда» шүлэгүүд.	1
	XX ЗУУН ЖЭЛЭЙ 2-дохи ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ. ҮРГЭЛЖЭЛЬЭН ЗОХЁОЛНУУД.	
4.	Ч. Цыдендамбаевай уран найханай юртэмсэ. «Буряад басаган» гэхэн туужа.	4+1
5.	Д. Батожабайн уран найханай юртэмсэ. «Төөригдэхэн хуби заяан» гэхэн трилоги.	8+2
6.	Д. Батожабайн «Дойбод сохилго» гэхэн комеди.	2
7.	Ц-Ж. Жимбиевэй уран найханай юртэмсэ. «Гал могой жэл» роман.	4+1
8.	С.Цырендоржиевай уран найханай юртэмсэ. «Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» гэхэн туужа.	3+1
9.	А. Ангархаевай уран найханай юртэмсэ. «Мүнхэ ногоон хасуури» гэхэн трилоги.	4+1
10.	Б. Ябжановой уран найханай юртэмсэ. «Нулимса» хөөрөөн.	2+2
	XX ЗУУН ЖЭЛЭЙ 2-дохи ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ. УРАН ШҮЛЭГ.	
11.	Ц. Дондогойн уран найханай юртэмсэ. «Эхэ тухай хоёрдохи поэмэ» гэхэн шүлэглэл.	2
12.	Л. Тапхаевай уран найханай юртэмсэ. «Дүрбэн саг» гэхэн шүлэг.	1
	МҮНӨӨ ҮЕЫН ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ	
13.	Д. Эрдынеевэй уран найханай юртэмсэ. «Үйлын үри» роман.	4+1
14.	А. Лыгденовэй уран найханай юртэмсэ. «Морин хуур» ба «Үншэн» гэхэн хөөрөөнүүд.	2

¹ Хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэри, творческо практикум, класшаа гадуур уншаха зохёолнуудта хараалагдахан сагууд + тэмдэгтэй.

15.	Ч. Гуруевай уран найханай юртэмсэ. «Туһалха хэрэгтэй» хөөрөөн.	1
16.	Д. Дылгыровэй «Сэдьхэлэй гуниг» хөөрөөн.	1
	БУРЯАД ЗҮЖЭГЛЭМЭЛ ЗОХЁОЛ, ТЭРЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЭ. МҮНӨӨ ҮЕЫН ПЬЕСЭНҮҮДЭЙ ПОЭТИКЭ.	
17.	Буряад комедиографиин хүгжэлтэ.	1
18.	М. Батоинай уран найханай юртэмсэ. «Таршаа Намжалай түүхэ» гэхэн зүжэг.	2+1
19.	М. Батоинай «Юртэмсын гурбан сэсэшүүл» гэхэн зүжэг.	1
20.	Б-М. Пурбуевай уран найханай юртэмсэ. «Эрьехэ наран» зүжэг.	4
	МҮНӨӨ ҮЕЫН БУРЯАД УРАН ШҮЛЭГЭЙ ХҮГЖЭЛТЭ	
21.	Г. Раднаевагай уран найханай юртэмсэ. «Түрэлгын зоболон» шүлэглэл.	2
22.	А. Ангархаевай «Би шулуунби» шүлэг.	1
23.	Б. Дугаровай «Түрэлхидэйм хэлэн, хүлисөөрэй», Г. Базаржапова-Дашеева «Үеһөө үедэ уг залган», М. Чойбоновой «Минии нүхэд – амида бурхад», «Наһанайм табисуур» шүлэгүүд.	1+1

3. Календарна-тематическа түсэб

Түрэл буряад уран зохёол, 11-дэхи анги, 1-дэхи четверть (18 саг)

№	Хэшээлэй сэдэб	Саг	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			түсэб өөр	бодот о байдалаар
1.	Оролто хэшээл. Буряад уран зохёолой хүгжэлтын шатанууд.	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – хүгжэлтын шатануудай хүсэнэгтэ хэхэ, литературна томьёо үгэнүүдэй толи бүридхэхэ. Бүлэгөөр – шата бүхэнһөөнь зохёолнуудые тааруулан бэшэхэ.	Буряад уран зохёолой хүгжэлтын шатануудые хадуун абаха, реализм тухай тодорхой мэдэсэтэй болохо.	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Багшын хөөрэнһэниие тобшохоноор бэшэхэ.		Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	11 г 7.09	11 т 7.09
XX ЗУУН ЖЭЛЭЙ 1-дэхи ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ										
2- 3.	Б. Барадинай уран һайханай юртэмсэ. «Ехэ удаган абжаа» гэнэн түүхэтэ трагеди.	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – XVIII-дахи зуун жэлэй эхиндэ буряад арадай байдал тухай түүхэтэ баримтануудые оложо уншаха, бүхэли мэдэсэтэй	Зохёол соохи түүхэтэ баримтанууд, дүрэнүүд тухай бүхэли мэдэсэтэй болохо, түүхэтэ трагеди гэнэн жанрын онсо	Түүхэтэ бэшэгүүдээр һонирхохо. Сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ, бэе бэе хүндэлэн шагнаха, һанал бодолоо	Уншаһанаа хөөрэжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, нэмэри литературатай хүдэлжэ	Али нэгэн сэдэбээр шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ: Зохёол соо зураглагдаһан түүхэтэ	Эрээхэн удаган Бадан Тураахин хоёрые зэргэсүүлхэ.	14.09 16.09	8.09 14.09

			болохо. Индивидуальна – багшын дурадхаан текстээр, С.Ринчиновэй зурагаар ажал дүүргэхэ.	шэнжыень тайлбарилха.	андалдаха, харюунууды сэгнэжэ хураха.	шадаха, боро ухаагаа хүдэлгэхэ.	нюурнууд; Ород гүрэнэй бүридэлдэ ороод, буряад арад...; Бөө мүргэл тухай.			
4.	Б. Базаронхой ба Ц.Цымпилоно й уран хайханай юртэмсэ. «Улаалзай» болон «Буряад басаганда» шүлэгүүд.	1 сар	Фронтальная хүдэлмэри – шүлэгүүды уншалга, шүүлбэри хэлгэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – шүлэгэй уран арганууды, шэмэг үгэнүүды оложо тодорхойло.	Шүлэгүүды шүүлбэрилжэ, 30-аад оной поэзиин түхэл шарайн онсодхолго хэжэ шадаха, уран аргануудынь элирүүлхэ.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Өөрын зохёохы шадабари дээшэлүүлхэ.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха.		Улаалзай сэсэг тухай шүлэг зохёожо туршаха.	21.09	15.09
XX ЗУУН ЖЭЛЭЙ 2-ДОХИ ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ. ҮРГЭЛЖЭЛЭН ЗОХЁОЛНУУД.										
5- 8.	Ч.Цыдендамба евай уран хайханай юртэмсэ. «Буряад басаган» гэһэн туужа.	4 сар	Фронтальная хүдэлмэри – Туужын гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнууды зохёохо.	Туужын онсо шэнжэнүүдынь гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнээ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, буряад арад зонингоо ёһо заншалнуудынь, ажалша абари зангыень сэгнэн	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын	Викторина. Сээжэ асуулга. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалнуудт а харюусаха. Асуудалнууды е зохёохо. Зохёолшын намтараар презентаци бэлдэхэ. Видеозураглал	23.09 28.09 30.09 05.10	21.09 22.09 28.09 29.09

			<p>Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – портретнэ характеристикэнүүд ые үгэхэ. Бүлэгүүдтэ нэрэ ханаха.</p>	<p>геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха.</p>	<p>омогорхохо, хамтын ажал тухай мэдэхэ. Буряад эхэнэр хүнэй ажабайдал тухай зэргэсүүлэн бодомжолхо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.</p>	<p>ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонууды е тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаанууды е олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнууд ые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзанууды хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.)</p>	<p>хараха г.м. (Багшын үзэмжөөр).</p>		
9.	<p>Хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Буряад арадай түүхэдэ болон Ч.Цыдендамба евай «Буряад басаган» гэһэн туужа соо</p>	1 саг	<p>Багшын дурадхаһан хүсэнэгтэ хэрэглэжэ, зэргэсүүлгэ хэхэ.</p>	<p>Буряад эхэнэрэй дүрэ гаргаха, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талыень элирүүлхэ, зэргэсүүлхэ, характеристикэ</p>	<p>Буряад уран зохёолоо омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби</p>	<p>Һуралсалай зорилго шиидхэбэринү үдые дүүргэхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ</p>	<p>Хүсэнэгтэ “Буряад эхэнэрэй байдал урдань ба мүнөө”.</p>	7.10	5.10

	эхэнэрэй хуви заяан.			үгэжэ шадаха г.м.	гээшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бээе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын шадабаринууд аа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшье. Хэшээлдээ харюусалгатай гаар хандаха. Эрдэм мэдэсэ намда хэрэгтэй гээшые ойлгохо.				
10-17.	Д.Батожабайн «Төөригдэһэн хуви заяан» трилоги.	8 сар	Индивидуальна - Д.Батожабайн уран һайханай юртэмсэ уншаха, “Батожабай” гэжэ видеозураглалһаа хэһэг хаража, һуралсалай ном хэрэглэжэ, хуряангы конспект бэшэхэ. Трилоги уншажа байхадаа, уншагшын дэбтэртээ	Трилогиин бүлэгүүдэй гол удха элирүүлхэ, гурбалжан роман гү, али трилогиин онсо шэнжэнүүдые мэдэхэ, байгуулгыень шэнжэлхэ, юрэнхыдөө текстнүүд дээрэ үндэһэлжэ, анализ хэжэ шадаха. Зохёол соо	Буряад романаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха,	Уншаһан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна , бүлэгөөр, фронтальная	Синквейн Сээжэ асуулга Элидхэл Хүсэнэгтэ “Гурбан үеын геройнууд” Тест	Багшын үзэмжөөр (Уншагшын дэбтэр, Зохёолго, Асуудалнууд, Түсэб, Ментальна карта Зураг зуралга, Презентаци г.м.)	12.10 14.10 19.10 21.10 26.10 26.10 28.10 28.10	6.10 12.10 13.10 19.10 20.10 20.10 26.10

			<p>тэмдэглэлнүүдые хэхэ. Фронтальна - «Төөригдэһэн хуби заяан». Трилогиһоо хэхэгүүдые уншаха, геройнуудта характеристикэ болон тэдэнэй хэхэн хэрэг, ябадалда зүб сэгнэлтэ үгэжэ шадаха. Бүлэгөөр – романай удхаар асуудалнуудые бэлдэхэ, үгэнүүдэй удха тайлбарилха.</p>	<p>харуулагдаһан түүхэдэ хабаатай зүйлнүүд дээрэ үндэхэлжэ, буряад арадайнгаа түүхэ, урданай ажабайдал тухай мэдэсэтэй болохо. Геройнуудай сэдхэлэй байдал задалжа шадаха, психологизм тухай ойлгосоёо үргэдхэхэ г.м.</p>	<p>өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха</p>	<p>хүдэлмэринүүд тэ өөрынгөө ажаябуулгыг түсэблэжэ бээлүүлхэ, мэдэхэн, үзэхэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйн гээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо, нэмэри литературатай хүдэлжэ шадаха г.м.</p>				
18.	Творческо мастерской “Жаргал гээшэ юун гээшэб?”	1 саг	<p>Фронтальна хүдэлмэри – Номойнгоо 55-56 нюурнуудта үгтэхэн найруулга болон статья хоёрһоо хэхэгүүдые уншаха. Бүлэгөөр – ном соо үгтэхэн асуудалнуудта харюусаха (54 н.) Индивидуальна -</p>	<p>Романай гол сэдэб элирүүлхэ. Аламжын дүрэ тайлбарилха, хрестоматиин бүлэгүүд сооһоо тэрэнине уранаар зураглан харуулһан үгэнүүдые</p>	<p>Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха,</p>	<p>Зэргэсүүлгэ хэжэ шадаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыг тодорхойлжэ шадаха, ушар</p>		28.10	27.10 27.10	

			<p>Али нэгэн сэдэб шэлэжэ, творческо хүдэлмэри дүүргэхэ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зохёолго-бодомжолго “Жаргал гээшэ юун гээшэб?” 2. Шүүмжэлһэн һанамжа – найруулга статья хоёрые зэргэсүүлгэ. 3. Романай поэтикэ – багахан схемэ зохёохо. 4. Зохёолго “Хуби заяан гэжэ бии юм гү?” 5. Геройн характеристикэ “Минии сэдхэл зүрхэндэ дүтөөр һанагдаһан герой”. 	<p>жэшээ болгон харуулха, уйдхар зоболонгоор дүүрэн ажабайдал гэнэн сэдэбээр гол геройн нюурһаа хөөрөө зохёохо.</p>	<p>өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бээ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.</p>	<p>шалтагаанай харилсаанууды е олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха.</p>				
2-дохи четверть (14 саг)										
1	Творческо практикум (багшын үзэмжөөр) Д. Батожабайн «Төөригдэ һэн хуби заяан»	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри	И.В. Фролавагай «Проза и драматургия Д. Батожабая: поиски художественног о синтеза» гэжэ	Тус зохёолой поэтика бүхыдөө онсодхон ойлгожо туршаха.	Багахан схемэ зохёохо.		-----	9.11	9.11

				диссертациин «Поэтика повествования в трилогии «Похищенное счастье» и драме «Катастрофа» гэхэн 2-дохи бүлэгэй 2-дохи параграф үзэхэ.						
2	Д. Батожабайн «Дойбод сохилго» гэхэн комеди.	2 саг	Зохёол шэнжэлжэ үзэлгэ. Комеди соохи үзэгдэлнүүд мүнөө сагта дайралдадаг гү гэжэ ажаглаха.	«Дойбод сохилго» гэжэ холбуулалай ойлгосо дээрэ хүдэлхэ.	Зохёол ролёор уншаха. Геройнуудай нэрэ дээрэ тогтохо. Литературна теори: Сатирическэ комеди тухай ойлгосо.	Бүлэгөөр хубааржа, зохёлһоо хэһэгүүдые шэлэжэ, инсценировка бэлдэхэ.		«Эрдэм бэлиг-эрхим баян» гэхэн сэдэбээр зохёолго бэшэхэ. Зохёолой удхаар тобшо хөөрөө бэлдэхэ.	11.11 16.11	10.11 16.11
3	Ц-Ж. Жимбиевэй уран найханай юртэмсэ. «Гал могой жэл» роман (5)	1 саг	Уран зохёолшын творчествын онсо шэнжэ, шэглэл олохо, ойлгуулха зорилготойгоор зохёохы хүдэлмэрийн тобшолол гаргаха.	Романай нэрэ дээрэ хүдэлхэ. Ханамжануудаа баталха.	Зохёолой гол герой болохо Батажабай байра байдал, ханал бодол тухай хөөрэлдөө үнгэргэжэ, тэрэнэй дүрэ задалха.	Зохёол уншаха	Словарна хүдэлмэри	«Гал могой жэл» гэхэн роман уншаха, Түрүүшын маналгын хүни тухай уншаха.	18.11	17.11

4	Ц-Ж. Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэхэн романай удха, онсо байгуулга	1	Романай удха элирүүлхэ, зохёолой удха нурагшадай хэр зэргэ ойлгоные шалгаха.	Үхибүүдэй хубсаһа хунар, шэг шарай, Батажабай ажабайдал хараад, мүнөө үеын үхибүүдэй байдалтай зэргэсүүлхэ.	Зохёол уншаха. Удхаарнь хөөрэлдөө үнгэргэхэ.	Зохёолой удхада таараха оньһон үгэнүүдые олохо.	Батажаб тухай ханамжа нуудаа хэлэжэ, тобшолол хэхэ.	«Гал могой жэл» гэхэн роман саашань уншаха, удхыень мэдэхэ.	23.11	23.11
5	Ц-Ж. Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэхэн романай гол бодол, композици. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда моридой үүргэ.	1	Ц-Ж. Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэхэн романай гол бодол тухай хөөрэлдэжэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда моридой үүргэ элирүүлхэ.	Зохёолой байгуулга, композици	Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай ямар уран зохёолнууд соо литературна геройнуудые-моридые мэдэхэбта? Нэрлэхэ.	Ямар зохёолнууд соо эрхим эрын дүрэ, хайн мориной эрхим шанар шэнжэ хэрэглэгдээб?	Тобшолол хэхэ.	«Гал могой жэл» гэжэ романаар би богони кинофильм гү, али спектакль табиha байгаа haа, ямар үзэгдэлнүүды е абаха байгаабиб?» гэхэн сэдэбтэ сээжээр бодомжол хо.	25.11	24.11
6	Батажаб-дайнай үеын эдиршүүлэй эрхим нэгэн. Дайнай үедэхи ара	1 саг	Батажабые хэдэн ондоо талаһаань харуулан, гол геройн дүрэ гаргаха.	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ.	Эхын дүрэ. Эхэ хүбүүн хоерой хоорондохи харилсаан. Эхын заабари	Батажабайн дүрэдэ удхаараа таараһан оньһон	Юундэ иимэ оньһон үгэнүүдые шэлээбта	Романаар бэшэмэл хүдэлмэридэ бэлдэхэ.	30.11	30.11

	талын ажабайдал зураглалга.				тухай. Эжыгтээ хахасалга.	үгэнүүдые оложо бэшэхэ.	гэжэ харюугаа баталха.			
7	Ц-Ж. Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэнэн романаар бэшэмэл хүдэлмэри	1 саг	-Манай нютагһаа дайнда хабаадаһан хүнүүд, дайнай үеын эдиршүүл (элидхэл- презентаци) -Дайн хүнэй ба арад зоной ажабайдалда (зохеолго- бодомжолго) - Батажаб Гомбоев- дайнай үеын эдиршүүлэй эрхим нэгэн (зохеолго- характеристикэ)	Эдэ сэдэбүүдэй али нэгы шэлээд, түсэб табиха, зохеолго бэшэхэ.	Бэшэмэл хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ.	Нурагшад зохёолгоо бэшэхэдээ, буриад хэлэнэйнгээ баялиг хэрэглэн, зохёолойнгоо удха, сэдэб дэлгэрэнгыгээ р задалха зэргэтэй.	Хэлэлгэ хүгжөөлгэ.		2.12	1.12
8	С.Цырендорж иевай уран хайханай юртэмсэ. «Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» гэнэн туужа (4)	1 саг	Сергей Цырендоржиевай зохеохы замтайнь, ажаябуулгатай гүнзэгыгөөр танилсуулха.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха.	Зохёолой нэрэ дээрэ хүдэлмэри.	С.Цырендорж иевай «Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» туужа уншаха, удхыень мэдэхэ.	7.12	7.12

9	С.Цырендоржиевай «Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» гэхэн туужын онсо шэнжэнүүд, проблематика	1 саг	Туужын хэхэгүүдэй удхатай саашаа танилсаха.	Зохёолой онсо шэнжэнүүдые, проблематикые нь элирүүлхэ.	Гол геройнуудай дүрэ гаргаха.	Зохеолой уран аргуудые элирүүлхэ.	Байгаалиин үзэгдэлнүүдэй удхашанар тодорхойло.	туужа саашань уншаха, удхыень мэдэхэ.	9.12	8.12
10.	Агваан хүбүүхэнэй дүрэ. Дайн ба үхэл үхибүүнэй харасаар. «Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» гэхэн зохеолой лиризм тухай	1 саг	Агваан хүбүүхэнэй дүрэ гаргаха.	Үргэлжэлхэн зохёолой лиризм тухай ойлгосо	Дайе үхибүүдэй нюдөөр харуулхан бага хүүгэдэй зураган зурагуудые слайд дээрэ хараха.	Һанамжанууд аараа хубаалдаха	Проектын сэдэб: -Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда араталын хүдэлмэри дэ ябаһан түрэлхид тухайгаа шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ, «Дурасхаалта дэбтэр» бэлдэхэ.	«Үүрэй солбоной гоё гээшэнь» гэхэн зохеолоор зохёохы хүдэлмэри бэлдэхэ.	14.12	14.12
11.	Хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Жамсо	1 саг	Хэдэн эшэ үндэһэнүүдые (источник)	Жамсо Раднаевай намтар.	Зурагта нэрэ үгэлгэ.	Һурагшадай өөһэдынь	Бэшэһэ нээ уншалга,		16.12	15.12

	Раднаевай «Бэшэг» гэхэн зурагаар зохёолго бэшэлгэ		хэрэглэн, зохёолго бэшэжэ нураха		Зурау анхаралтайгаар шэнжэлхэ.	һанамжа элирүүлхэ	зүбшэн хэлсэлгэ.			
12	Ардан Ангархаевай уран һайханай юртэмсэ «Мүнхэ ногоон хасуури» гэхэн роман	1 саг	А.Ангархаевай намтартай танилсаха.	Аман хэлэлгын, уран гоёор шүлэглэмэл зохёолнуудые уншалгын дадалнуудые хүгжөөхэ.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо	Шүлэг зохёоходоо, буряад хэлэнэйнгээ баялиг хэрэглэн, сэдэбээ дэлгэрэнгыгээр задалха зэргэтэй.	Ямар нэгэн сэдэбтэ шүлэг зохоожо туршаха.	Ардан Ангархаевай шүлэгүүд сооһоо һайшаагда һан шүлэг сээжэлдэхэ.	21.12	21.12
13	«Мүнхэ ногоон хасуури» гэхэн романай уран һайханай юртэмсэ	1 саг	Романай уран һайханай эртэмсэтэй танилсаха	Зохёолой удха элирүүлхэ	Шаралдай үбгэнэй дүрэ задалан гаргаха.	Үгын баялиг, аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Бээ даагаад уншалга.	Тайлбарилан уншалга.	23.12 28.12	22.12 28.12
3-дахи четверть (18 саг)										
1	«Мүнхэ ногоон хасуури» гэхэн романай зохёолой гол дүрэнүүд	1 саг	Зохёолой удхаар хөөрэлдөөн	Гол геройнуудай дүрэ гаргуулха	Геройнуудай ажабайдалай хараа бодол.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха		Багшын үзэмжөөр		

2	«Түби дэлхэй дээрэ мүнхэ юумэн гэжэ бии юм гү?»	1 саг	Индивидуальна-зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Уншаһанаа оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн хараха.	Һурагшад үзэһэн зохёолооро о зохёолго бэшэхэ.			
3-6	Б. Ябжановой уран найханай юртэмсэ. «Нулимса» хөөрөөн.	2+2 саг	Индивидуальна-текст дээрэ ажал. Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга. Фронтальная- удха тайлбарилха	Б. Ябжановой зохёохы намтар, зохёолнуудтай нь танилсуулан, зохёолой байгуулга, уран аргууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ	Бүлэгөөр ажаллаха дадал	Уншаһанаа ойлгохо, дүүрэн харюу үгэхэ, зэргэсүүлгэ хэжэ харюугаа, һанамжаяа баталха.	Удхалан уншалга хэхэ.	Зохёолой гол удха дамжуулһан зураг зураад, тайлбарилха. Б.Ябжановой “Нулимса” гэхэн хөөрөөн тухай минии бодолнууд”		
7-8	ХХ ЗУУН ЖЭЛЭЙ 2-дохи ХАХАДАЙ ТҮРЭЛ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ. УРАН ШҮЛЭГ. Ц. Дондогойн уран найханай юртэмсэ. «Эхэ	2 саг	Зохёолой гүн удха гаргаха.	Эхын нангин үүргэ тухай ойлгосо бээдээ тэжээл болгон абаха, аша тухай бодомжолхо.	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Поэдэй гаргаһан гүн удха мүрнүүдые оложо, эжы абынгаа аша үрииень харюулха тухай бодомжолхо.	Дэлгэрэнгы сээжэ харюу.	Автор болон тэрэнэй шүлэглэлэй лирическэ герой хоёрой харилсаа харуулха, жэшээнүүдээр баримталха.		

	тухай хоёрдохи поэмэ» гэхэн шүлэглэл.									
9	Л. Тапхаевай уран найханай юртэмсэ. «Дүрбэн саг» гэхэн шүлэг.	1 саг	Фронтальна – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Л. Тапхаевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо, авторай мэдэрэл таажа нураха	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга	Сээжэлдэхэ		
10-14	Д. Эрдынеевэй уран найханай юртэмсэ. «Үйлын үри» роман.	4 саг	Зохёолой гол удха, идей дээрэ хүдэлхэ, проблемэнүүдые тобшолон гаргаха.	Уран зохёолшын намтар болон зохёохы замтай, «Үйлын үри» романтайнь бэшэгдэхэн үе сагтай танилсуулха.	Зохёолой нэрын удха элирүүлхэ	Асуудалнуудай хүсөөр шүүлбэри хэжэ, зохёолой удха элирүүлхэ.	“Угаа уһанда хаяхагүй” гэхэн сэдэбээр шэнжэлэлгын ажал ябуулжа, өөрынгөө гэр бүлын угай түүхэ зохёохо.	Уран зохёолшын намтар ба зохёохы замда хабаатай викторинын 10-15 асуудал зохёохо.		
15-16	А.Лыгденовэй уран найханай юртэмсэ. «Морин хуур» ба	2 саг	Индивидуальна-текст дээрэ ажал Фронтальна-зохёолнуудай удха тайлбарилха/	Александр Лыгденовэй зохёохы намтар тухай мэдэсэ үргэдхэхэ,	Зохёол соо табигдаһан проблемэ элирүүлхэ, геройнуудай	Өөрын һанамжа хэлэжэ нураха,	Удхалан зохёохы шадабария а	Морин хуур тухай мэдээсэл бэлдэхэ. «Үншэн»		

	«Үншэн»гэгэн хөөрөөнүүд.			зохёолнуудай удха элирүүлхэ.	хэһэн хэрэг, ябадалда зүб сэгнэлтэ үгүүлхэ.	жэшээгээр баталха.	хайжаруулха.	гэһэн хөөрөөнэй зүрилдөө тодорхойлхо.		
17	Ч. Гуруевай уран найханай юртэмсэ. «Туһалха хэрэгтэй» хөөрөөн.	1 саг	Индивидуальна-текст дээрэ ажал. Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга. Фронтальная- удха тайлбарилха	Зохёолой гол бодол элирүүлхэ. Зохёолой сэдэб идея, геройнуудай дүрэ гаргаха.	Зохёолой шүүлбэри хэхэ дадал үргэлжэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бээлүүлхэ.	Хүндэ туһа хэһэн ушар тухайгаа бэшэхэ.	“Хүндэ туһа хэхэдээ, өөртөө туһа хэнэш”. Онһон үгын удхаар багахан зохёолго бэшэхэ.		
18	Д. Дылыровэй «Сэдьхэлэй гуниг» хөөрөөн.	2 саг	Хөөрөөнэй гүн удха ойлгожо, түрүүшын мэдэрэлээ гамнажа ябаха, тэрэнэйнгээ түлөө оролдохо гэжэ мэдэрхэ.	Хөөрөөн доторхи уран найханай оршолон, орон зай, тэрэнэй юундэ иимэ байһан тухай хөөрэлдэхэ.	Зохёол соохи нэрэнүүдэй удха дээрэ хүдэлхэ.	Хөөрөөн соохи уран аргууд.	Уншаһанаа ойлгохо, дүүрэн харюу үгэхэ, зэргэсүүлгэ хэхэ харюугаа, һанамжяа баталха.	Хөөрөөнэй сюжетнэ шугам зохёохо.		
4-дэхи четверть (14 саг)										
1	БУРЯД ЗҮЖЭГЛЭМ ЭЛ ЗОХЁОЛ, ТЭРЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЭ.	1 саг	Индивидуальна-текст дээрэ ажал Бүлэгөөр - удха тайлбарилха	Драматург хүн хайшан гэжэ зохёолнуудаа бэшэнэб гэжэ ойлгохо.	Багшынгаа хэлэһэн үгэ үнэн сэхээр гүйсэдхэхэ ямар үрэ	Драма ба тэрэнэй жанрнуудтай танилсаха.Зо	Оршон тойронхи байдалтай зэргэсүү	Зохёолой онсо шэнжэнүүдые гаргаха дадал дээшэлүүлхэ.		

	МҮНӨӨ ҮЕЫН ПЬЕСЭНҮҮД ЭЙ ПОЭТИКЭ. Буряд комедиографи ин хүгжэлтэ.				дүнтэйб гэжэ ажаглаха.	хёолой онсо шэнжэнүүдтэй танилсаха.	лэн харалга.	Оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн харалга		
2-5	М. Батоинай уран найханай юртэмсэ. «Гаршаа Намжалай түүхэ» гэнэн зүжэг.	2+1 саг	Зүжэгэй нэрэ, тэрэнэй гол бодол, зураглагдаһан сюжедүүдэй хоорондохи харилсаан тухай бодомжолхо.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Зүжэг соо үгэнүүдэй хэрэглэлгэ болон тэдэнэй үүргэ тухай тобшолол хэхэ.	Зүжэг соохи буддын шажан тухай түүхэ домог.	Зүжэгэй гол үүргэ: уран найханай гү, түүхын гү, хургаалай гү, али байра байдалай гү? Бодомжол хо, харюугаа баримталха	Һүлдэтэ үгэ (символ) тухай материал бэдэржэ олохо, оршуулха.		
6	М. Батоинай «Юртэмсын гурбан сэсэшүүл» гэнэн зүжэг.	1 саг	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр - удха тайлбарилха	Аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Ролёор уншалга үргэдхэхэ.	Зохёолой бодото байдал дээрэ үндэхэлһые тайлбарилха.	Байгал далайн байдал гансал байгаалиин үзэгдэлһөө дулдыдана	“Нангин Байгалаа аршалай!”гэ һэн шэнжэлэлгын ажал хэхэ		

							гү? Энэ асуудалаар дискусси үнгэргэхэ.			
7-11	Б-М. Пурбуевай уран найханай юртэмсэ. «Эрьехэ наран» зүжэг.	4 саг	Индивидуальна-текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга	Зүжэгэй удхааа болон арадай заншалда хандажа, буряадта үншэн хүн байгаагүй гэжэ ойлгомжо юундэ эбдэржэ эхилээб гэжэ бодомжолхо.	“Эрьехэ наран, ээлжэлхэ түрэ” гэжэ оньһон үгын удха. Ород дүтэрхы оньһон үгэ тааруулха.	Лодон Линховоиноной хургаалай үрэ тухай статьягай хэһэг уншажа, зүбшэхэ.	Зүжэгэй удхаар асуудалнуудта харюу бэдэрэлгэ, харюусалга .	“Минии эжы абын алтан хургаалнууд” гэһэн сэдэбтэ зохёолго бэшэхэ.		
12	Г. Раднаевагай уран найханай юртэмсэ. «Түрэлгын зоболон» шүлэглэл.	2 саг	Г. Раднаевагай зохёохы ажаябуулгада бусад зохёолшодой ажаябуулгын онсо илгаа элирүүлхэ.	Буддын шажанай ойлгосонууды харалсажа, шүлэглэлэй удха ойлголго дээрэ хүдэлхэ.	Зохёолой байгуулга, түхэл, авторай зохёохы маяг тодорүүлха.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Уянгата “би” болон авторай “би” зохёол соо нэгэдэнхэй. Жэшээнүүд ые олохо.	Зохёол соо ямар уран аргууд хэрэглэгдэн хэйб гэжэ элирүүлхэ.		
13	А. Ангархаевай «Би шулуунби» шүлэг.	1 саг	Шүлэгэй далда удха, уран шэмэглэлнүүд дээрэ хүдэлжэ, поэдэй хэлэхэ гэһэн шүлэгэйн гүн удха	А.Ангархаевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо,	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга		

			гаргалга дээрэ хүдэлхэ.	авторай мэдэрэл таажа нураха.						
14	Б. Дугаровай «Түрэлхидэйм хэлэн, хүлисөөрэй», Г. Базаржапова-Дашеева «Үеһөө үедэ уг залган», М. Чойбоновой «Минии нүхэд – амиды бурхад», «Наһанайм табисуур» шүлэгүүд	2 саг	Уран шүлэгшын юртэмсэ ойлгохо, уран үгынь дээжэһээ хүртэжэ, шүтөөнүүдынь элирүүлхэ.	Үеһөө үедэ уг залгуулан эгээ ехэ баялиг-түрэл хэлээ удаадахи үедөө дамжуулая гэнэн ойлгосо дээрэ хүдэлхэ.	Һурагшадай өөһэдынь һанамжа элирүүлхэ.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Уран уншалга үнгэргэхэ.	“Балшар наһанайм хангалнууд” гэнэн зурагаар зохёолго бэшэхэ.		

4. Ажалай программа захибарилгын хуудан

Четверть	Үлбарин нэрэ, сэдэб	Түсэбээр үнгэргэхэ үдэр	Захабарилгын шалтагаан	Захабарилгын хэмжээ ябуулганууд	Үнэн дээрэ үнгэргэхэн үдэр